

C-71/20. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2020. február 12.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Østre Landsret (Dánia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. február 10.

Ellenérdekű fél:

Anklagemyndigheden

Fellebbező:

VAS Shipping ApS

S146600L-JJ

KIVONAT

AZ

ØSTRE LANDSRET (keleti fellebbviteli bíróság, Dánia)
NYILVÁNTARTÁSÁBÓL

Az Østre Landsret (keleti fellebbviteli bíróság) 20. sz. tanácsa által 2020. február 10-én meghozott

VÉGZÉS

[omissis]

Anklagemyndigheden (ügyészségi szolgálat, Dánia)

kontra

VAS Shipping ApS

(korábban Sirius Shipping ApS)

[omissis]

Az Østre Landsret (keleti fellebbviteli bíróság) az előtte másodfokon folyamatban lévő büntetőeljárásban úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 267. cikke alapján az EUMSZ 49. cikk értelmezésére vonatkozó kérdést terjeszt az Európai Unió Bírósága elé.

A. Tényállás

- 1 Az ügy tárgyát az képezi, hogy büntetőeljárás keretében meg kell-e állapítani a VAS Shipping ApS-nek (korábban Sirius Shipping ApS) az Udlændingeloven (külföldiekről szóló törvény) 59. §-a 5. bekezdésével és 61. §-ával összefüggésben értelmezett 59. §-a 4. bekezdése megsértésében való bűnösségét amiatt, hogy irányító résztulajdonosként annak ellenére engedélyezte külföldi személyzettel rendelkező hajóknak dán kikötőkbe történő behajózását, hogy a személyzet tagjai nem rendelkeztek munkavállalási engedéllyel, illetve nem mentesültek a munkavállalási engedéllyel való rendelkezés követelménye alól.
- 2 A Dániában bejegyzett VAS Shipping ApS korlátolt felelősségű társaságot – amely a különféle svéd részvénytársaságokból (tagokból) álló négy, hajózási vegyesvállalat vonatkozásában a Søloven (hajózásról szóló törvény) 103. §-a értelmében vett, ügyvezető tagnak minősül – az Østre Landsret (keleti fellebbviteli bíróság) előtt azzal vádolják, hogy azáltal, hogy 2010. augusztus 22. és **[eredeti 2. o.]** 2011. augusztus 22. között több, mint 25 alkalommal hajózott be dán kikötőkbe a dán nemzetközi hajóaljstromban (DIS) szereplő négy hajóval, és azokon olyan harmadik országbeli (vagyis Unión és EGT-n kívüli országból származó) személyzetet alkalmazott, amelynek tagjai nem rendelkeztek munkavállalási engedéllyel és az Udlændingeloven 14. §-a alapján nem is mentesültek a munkavállalási engedéllyel való rendelkezés követelménye alól.
- 3 A VAS Shipping ApS teljes egészében a svéd Sirius Rederi AB társaság leányvállalata, és Dániában [...] van bejegyezve. A társaságot 2010. március 16-án alapították, és annak ügyvezetését egy Svédországban lakóhellyel rendelkező igazgató és három igazgatósági tag látja el; e három igazgatósági tagból kettő dániai lakos. A rendelkezésre bocsátott információ alapján a társaság valamennyi igazgatósági ülését Dániában tartja és a hajózási vegyesvállalatok valamennyi taggyűlését Dániában tartották azóta, hogy a szóban forgó négy hajót lajstromoztatták a DIS-ben.
- 4 A Svédországban letelepedett tagokból (részvénytársaságokból) álló négy hajózási vegyesvállalat úgy döntött, hogy a hajózási tevékenységüket Dániában folytatják azzal, hogy a szóban forgó négy hajót a DIS-ben lajstromoztatták, és a Dániában bejegyzett VAS Shipping ApS korlátolt felelősségű társaságot jelölték ki

ügyvezető tagként; ennek alapján a VAS Shipping ApS korlátolt felelősségű társaság a Søloven 104. §-a alapján törvényes felhatalmazással rendelkezett a hajózási vegyesvállalatok által szokásosan megkötött bárminemű jogügylet megkötésére. A négy hajó tehát olyan eszköznek minősül, amelyekkel a hajózási vegyesvállalatok Dániában folytatnak gazdasági tevékenységet, a DIS-ben történő lajstromoztatás tehát nem választható el a letelepedés szabadságának gyakorlásától (lásd: Factortame és társai ügy, C-221/89).

- 5 A VAS Shipping ApS úgy nyilatkozott, hogy a harmadik országbeli tengerészek a dán kikötőkbe történő behajózás alatt egyáltalán nem hagyják el a hajót, és hogy minden szárazföldi munkát az érkezés szerinti kikötő által alkalmazott, dán szárazföldi személyzet végez el.
- 6 A tényállás, ezen belül pedig az, hogy tartózkodtak-e harmadik országbeli állampolgárok a négy hajó fedélzetén, és ha igen, hányan, mennyi ideig tartózkodtak ott, és hogy a szóban forgó hajók hány alkalommal hajóztak be dán kikötőbe, vita tárgyát képezi.

B. Az eddigi eljárás [eredeti 3. o.]

- 7 A Byretten i Odense (odenséi körzeti bíróság, Dánia) az ügyben első fokon 2018. május 4-én ítéletet hozott és a VAS Shipping ApS-t 1 500 000 DKK összegű pénzbüntetés megfizetésére kötelezte. A Byretten i Odense (odenséi körzeti bíróság) megállapította, hogy a VAS Shipping ApS megsértette az Udlændingeloven rendelkezéseit, és hogy az Udlændingeloven rendelkezései korlátozzák a letelepedésnek az EUMSZ 54. cikkel összefüggésben értelmezett EUMSZ 49. cikkben alapuló szabadságát, azonban ezt a korlátozást közérdeken alapuló nyomós okok indokolják, és a korlátozás nem haladja meg a szükséges mértéket. A Byretten i Odense (odenséi körzeti bíróság) a határozatának indokolásában a következőképpen fogalmaz:

„A bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az Udlændingelovennek a tényállás megvalósulásának idején Dánia területére érkező hajókra vonatkozó rendelkezései a munkavállalási engedéllyel nem rendelkező külföldi személyzetet alkalmazó hajók dán kikötőkbe történő behajózását 2015 májusától évente huszonöt alkalommal, illetve abban az esetben, ha három beutazás csak és kizárólag hajógyári látogatásra irányult, évente huszonnyolc alkalommal tették lehetővé. A büntetőeljárással érintett négy hajó a büntetőeljárásban megjelölt időpontban munkavállalási engedéllyel nem rendelkező külföldi állampolgárokat alkalmazott. A szabályok értelmében kizárólag a hajók behajózása bírt relevanciával. Amennyiben a külföldi állampolgárok a hajón tartózkodtak, amikor az a huszonhatodik vagy huszonkilencedik alkalommal hajózott be dán kikötőbe, munkavállalási engedéllyel kellett volna rendelkezniük. Következésképpen a huszonhatodik, illetve a huszonkilencedik alkalomtól kezdve a hajókat olyan hajóknak lehet tekinteni, amelyek dán munkahellyé váltak, és amelyekre vonatkozóan munkavállalási engedélyre van szükség.

A Sirius Shipping ApS volt a négy hajó vonatkozásában az ügyvezető tag, és 2010. augusztus 22. és 2011. augusztus 22. között a dán kikötőkbe kizárólag huszonöt alkalommal hajózhatott be, mivel a hajókon munkavállalási engedéllyel nem rendelkező külföldi állampolgárokat foglalkoztatott. Megállapítást nyert, hogy a hajók ezen időszak alatt huszonötnél több alkalommal hajóztak be dán kikötőbe.

Jan Anker tanú nyilatkozatot tett az Automatikus Hajóazonosító Rendszerre (AIS) vonatkozóan, és a Byretten i Odense (odenséi körzeti bíróság) megállapította, hogy ez a nyilatkozat összhangban áll a hajók által vezetett nyilvántartásokkal. Az AIS átfogónak és a Lloyd's Register of Shippinggel összehasonlítva jóval megbízhatóbbnak tekinthető. A Byretten i Odense (odenséi körzeti bíróság) megállapította, hogy a két nyilvántartás közötti eltérés esetén a hajó helyzetét illetően már csak amiatt is az AIS-ben lehet megbízni, mert a vádlott ellenbizonyítékként hajónaplókat és más nyilvántartásokat is benyújthatott volna, ezt azonban nem tette. A vádlott azt sem bizonyította, hogy a szóban forgó behajózások között hajógyárlátogatások is voltak, amit számlákkal és hajónaplókkal lehetett volna bizonyítani vagy igazolni.

A hajók Dániában voltak lajstromozva, és úgy tekinthető, hogy azokat a Sirius Shipping ApS üzemeltette, a hajók továbbá dán lobogó alatt közlekedtek, tehát azokat Dániában letelepedettnek tekintették (lásd e tekintetben a hajózási vegyesvállalatoknak a Lotus hajó vonatkozásában benyújtott megállapodását, amelynek szövege Ringsted ügyvéd nyilatkozata szerint vélhetően megegyezett a hajózási vegyesvállalatok által a többi hajó vonatkozásában megkötött megállapodásokkal). Ennélfogva úgy tekinthető, hogy a hajókat Dániában üzemeltetik, és hogy a Sirius Shipping az a fél, amely alkalmazta és megfizette a hajók fedélzetén munkát végző személyeket. Következésképpen indokolt büntetőeljárást indítani a Sirius Shipping ApS-szel szemben, tehát helyes őt a jelen eljárás keretében felelősségre vonni. Ennélfogva a társaságnak meg kellett felelnie az e tekintetben alkalmazandó dán szabályoknak.

A személyzeti listákban több kisebb hibát tártak fel, amelyek vélhetően abból eredtek, ahogyan a személyzeti tagok nevét rögzítették, mivel a listát emberek kezelték. Lényegében megállapítást nyert, **[eredeti 4. o.]** hogy a listák helytállóak, és hogy a hajózási társaság e tekintetben megsértette a szabályokat.

Úgy tekinthető, a felek között nem képezi vita tárgyát, hogy az Udlændingeloven erre vonatkozó rendelkezései és az ahhoz kapcsolódó rendelet stb. korlátozzák azokat a külföldi társaságokat, amelyek Dániában kívánnak letelepedni, tehát a letelepedés EUMSZ 54. cikkel összhangban értelmezett EUMSZ 49. cikkben alapuló szabadságának korlátozását valósítják meg. Az Európai Unió Bírósága által kidolgozott ítélkezési gyakorlattal összhangban arra a következtetésre lehet jutni, hogy a letelepedés szabadságának állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés nélkül alkalmazható korlátozását indokolhatja közérdeken alapuló nyomós ok, feltéve hogy e korlátozás arányos, vagyis megfelel a követett cél elérésének biztosítására, és nem haladja meg az e cél eléréséhez szükséges

mértéket. Az Udlændingeloven harmadik országbeli személyzetre vonatkozó szabályai bevezetésének kontextusára tekintettel igazolt, hogy a dán munkaerőpiacot oltalmazni kell, mivel a bérszintet illetően a filippínó munkaerő a dán munkaerőhöz képest versenyelőnyt élvez, és a szóban forgó korlátozás olyannak tekinthető, amelyet közérdeken alapuló nyomós ok indokol, és amely nem haladja meg a cél eléréséhez szükséges mértéket. A munkavállalási engedéllyel való rendelkezés követelménye a munkaerőpiac stabilitását hatékonyan biztosító, következésképpen a nemzeti munkaerőpiaci zavarok elkerülését szolgáló eszköz. Következésképpen a Byretten megállapította, hogy a korlátozások jogszerűek voltak, és nem volt alapja annak, hogy kérdést terjesszen előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé.

A korlátozás okára vonatkozó fenti állítást semmilyen módon nem befolyásolja az, hogy az ügyészi szolgáltatnak kell bizonyítania, indokolt volt-e az uniós jogban rögzített szabadságok korlátozásának előírása.

A jelen ügyben a büntetés kiszabását illetően súlyosító körülmények állnak fenn. A külföldi tengerészeket a dán tengerészekhez képest kevésbé fizetik meg, azaz vagyoni előnyre lehet szert tenni. Azt a következtetést lehet levonni, hogy a jogsértés szándékos volt, és azt több hajóval követték el, valamint hogy az érintett külföldi állampolgárok nem voltak jogosultak Dániában tartózkodni. Ugyanakkor valamelyest bizonytalan, hogy hány tengerész volt a fedélzeten, és hogy e hajók hányszor hajóztak be dán kikötőbe. Ezenfelül megjegyezhető, hogy az eljárás rendkívül hosszú ideig tartott az ügy és az annak keretében felmerülő uniós jogkérdések összetettsége, a különböző hatóságok és az ügyészi szolgáltat, valamint a vádlott jogi képviselője közötti kapcsolatfelvétel, végül pedig Ringsted ügyvédnek az eljárásbeli jogállásával kapcsolatos jogorvoslat miatt.

Átfogó értékelés alapján úgy tekinthető, hogy az Udlændingeloven 59. §-ának (5) bekezdésével és 61. §-ával összhangban értelmezett 59. §-ának (4) bekezdése alapján helyénvaló a pénzbüntetést 1 500 000 DKK összegben rögzíteni.”

C. Az uniós jog rendelkezései

- 8 Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 49., 52. és 54. cikke minősül az uniós jog releváns rendelkezésének.

D. A dán jog rendelkezései [eredeti 5. o.]

- 9 A tényállás megvalósulásának időpontjában releváns rendelkezések, jelesül a 2010. augusztus 18-i 1061. sz. törvény által egységes szerkezetbe foglalt Udlændingeloven 13., 14., 59. és 61. §-ai a következőképpen szóltak:

„§ 13 A külföldi állampolgárnak munkavállalási engedéllyel kell rendelkeznie ahhoz, hogy Dániában fizetés ellenében vagy ingyenesen munkát, önálló vállalkozói tevékenységet végezessen, illetve ellenérték fejében vagy másként

szolgáltatást nyújthasson. Munkavállalási engedély szükséges az olyan dán hajón vagy repülőgépen történő alkalmazás esetén is, amely menetrend szerint vagy egyébként rendszeresen dán kikötőkbe vagy repülőterekre érkezik. Ugyanakkor utalni kell a 14. §-ra.

2. bekezdés. A menekültügyi, bevándorlási és integrációs ügyekért felelős miniszter részletesen szabályozza, hogy milyen mértékben van szükség munkavállalási engedélyre a felségvizeken vagy a kontinentális talapzaton történő munkavégzéshez.”

„§ 14 Az alábbi külföldi állampolgárok mentesülnek a munkavállalási engedéllyel való rendelkezés követelménye alól:

- 1) azok a külföldi állampolgárok, akik az 1. § értelmében másik skandináv ország állampolgárai.
- 2) azok a külföldi állampolgárok, akik a 2. és 6. §-ok értelmében uniós szabályok hatálya alá tartoznak.
- 3) az állandó tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldi állampolgárok.
- 4) a 7., 8., 9., 9 b., 9 d. vagy 9 e. §-ok alapján tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldi állampolgárok.
- 5) a 9 c. § 1. bekezdése alapján tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldi állampolgárok, ha az engedélyt közvetlenül a 9 b. § szerinti tartózkodási engedélyt követően kapták meg.
- 6) a 9 c. § alapján tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldi állampolgár, ha az engedélyt a 7. § alapján tartózkodási engedélyt kérő külföldi állampolgár kapta meg.
- 7) a 9 c. § 1. bekezdése alapján tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldi állampolgárok, ha az engedélyt Dániában lakóhellyel rendelkező személlyel fennálló családi kötelék alapján kapták meg.
- 8) A 9 c. § 4. bekezdése alapján tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldi állampolgárok, ha a munkavégzés természetéből adódóan a külföldi állampolgár tartózkodási helye alapján e tartózkodási helyhez kötődik.

2. bekezdés. A menekültügyi, bevándorlási és integrációs ügyekért felelős miniszter más külföldi állampolgárok esetében is előírhatja, hogy azok mentesülnek a munkavállalási engedéllyel való rendelkezés követelménye alól.”

„§ 59

[...]

4. bekezdés. Aki az előírt munkavállalási engedély nélkül vagy a munkavállalási engedély vonatkozásában rögzített feltételeket megsértve alkalmaz külföldi állampolgárt, pénzbüntetéssel és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

5. bekezdés. A büntetés 5. bekezdés alapján történő kiszabása szempontjából súlyosító körülménynek minősül, ha a jogsértést szándékosan vagy súlyos gondatlanságból követték el, az érintett személy vagy mások a jogsértésből haszonszerzésre törekedtek vagy abból számukra vagyoni előny származott, vagy a külföldi állampolgár nem jogosult Dániában tartózkodni.”

„§ 61 A büntető törvénykönyv 5. fejezetében rögzített szabályok alapján társaságok stb. (jogi személyek) büntetőjogi felelőssége is megállapítható.”

- 10 A büntetőeljárást eredményező körülmények felmerülésének időpontjában a külföldi állampolgárokról szóló rendelet (bekendtgørelse nr. 270 af 22. marts 2010 om udlændinges adgang her til landet [a külföldi állampolgárok Dániába történő beutazásáról szóló, 2010. március 22-i 270. sz. rendelet]) 33. §-a a következőképpen szól:

„§ 33 Az alábbi külföldi állampolgárok mentesülnek a munkavállalási engedéllyel való rendelkezés követelménye alól:

[...] [eredeti 6. o.]

4) A nemzetközi forgalomban üzemeltetett dán teherhajó személyzete, ha a teherhajó – a naptári évre tekintet nélkül – a megelőző egybefüggő egy éves időszakban huszonöttnél több alkalommal nem hajózott be dán kikötőbe, és ha az Udlændingeloven 13. §-ának 1. és 2. bekezdése alapján e célból munkavállalói engedély szükséges.

[...]”

- 11 Egyértelmű, hogy az Udlændingeloven 14. §-ának 1. bekezdése a munkavállalási engedéllyel való rendelkezés e törvény 13. §-ának 1. bekezdése szerinti követelménye alól mentesülő külföldi állampolgárok több csoportját sorolja fel. E rendelkezést a tényállás megvalósulásának idején a külföldi állampolgárokról szóló rendelet 33. §-a egészítette ki, amely a munkavállalási engedéllyel való rendelkezés követelménye alól mentesülő külföldi állampolgárok több csoportjára, köztük a 33. § 4. bekezdésben hivatkozott csoportra szintén utal.
- 12 A külföldi állampolgárokról szóló rendelet 33. §-ának 4. bekezdése az Udlændingeloven 13. §-ának 1. és 2. bekezdésében szereplő „rendszeres” kritériumot akként részletezi, hogy munkavállalói engedély kizárólag akkor szükséges, ha valamely dán hajó a megelőző egybefüggő egy éves időszakban huszonöttnél több alkalommal hajózik be dán kikötőbe.
- 13 A (legutóbb a 2018. december 17-i 1505. sz. törvény által egységes szerkezetbe foglalt) Søløven 103–104. §-ai a következőképpen szólnak:

„§ 103 A résztulajdonosok tulajdonát képező hajó vonatkozásában irányítási jogkörrel rendelkező tulajdonost kell kijelölni.

2. *bekezdés.* Irányítási jogkörrel rendelkező tulajdonosként természetes személy, zártkörűen működő részvénytársaság vagy felelős társaság is kijelölhető, feltéve hogy e fél teljesíti az 1. § 2. és 3. bekezdésében rögzített feltételeket.”

„§ 104 Az ügyvezető tag e minőségében harmadik felek vonatkozásában jogosult a hajózási vállalat által szokásosan megkötött bárminemű jogügylet megkötésére. Ennélfogva az ügyvezető tag alkalmazhatja, elbocsáthatja és utasíthatja a hajóparancsnokot, általános biztosítást köthet és átveheti a hajózási vállalatnak kifizetett pénzüsségeket. Az ügyvezető tag külön felhatalmazás hiányában nem értékesítheti és jelzáloggal nem terhelheti meg a hajót, illetve a hajót nem adhatja bérbe egy évet meghaladó időtartamra.”

- 14 A dán nemzetközi hajólajstromra a büntetőeljárást eredményező körülmények felmerülésének idején irányadó szabályokat a 2000. május 31-i 460. sz. törvénnyel módosított 1997. április 11-i 273. sz. törvény, a 2006. június 7-i 526. sz. törvény és a 2009. március 24-i 214. sz. törvény rögzíti, és azok a következőképpen szólnak:

„§ 10 Az e lajstromba bejegyzett hajók személyzetének bérére és munkavégzési feltételeire vonatkozó kollektív megállapodásnak kifejezetten rögzítenie kell, hogy az kizárólag az ilyen munkaviszonyra alkalmazandó.

2. *bekezdés.* Az 1. bekezdés szerinti, dán szakszervezet által megkötött kollektív szerződés hatálya kizárólag olyan személyekre terjedhet ki, akik belföldi lakosok [**eredeti 7. o.**], vagy akiket az uniós jog vagy a vállalt más nemzetközi kötelezettségek alapján a belföldi lakosnak minősülő személyekkel azonos bánásmódban kell részesíteni.

3. *bekezdés.* Az 1. bekezdés szerinti, külföldi szakszervezet által megkötött kollektív szerződés hatálya kizárólag olyan személyekre terjedhet ki, akik az érintett szakszervezet tagjai vagy azon ország állampolgárai, ahol a szakszervezet megalakult, feltéve hogy nem tagjai az 1. bekezdés szerinti megállapodást kötő más szakszervezetnek.

4. *bekezdés.* A munkaügyi bíróságokról szóló törvény azokra az ügyekre is alkalmazandó, amelyekben külföldi szakszervezet a fél.”

- 15 A büntetőeljárást eredményező körülmények felmerülésének időpontjában a külföldi állampolgárok Dániába történő beutazásáról szóló, 2010. március 22-i 270. rendeletben rögzített vízumszabályokat kellett alkalmazni. E rendelet 13., 16. és 19. §-ai – többek között – a következőképpen szóltak:

„§ 13 A külföldi állampolgár útlevelét vagy más úti okmányát a beutazás előtt bélyegzővel (záradékkal) kell ellátni, hacsak az érintett személy a 14. § alapján nem mentesül a vízumkötelezettség alól.”

„§ 16 Az összes schengeni országra érvényes egységes vízum adható ki az alábbi feltételek teljesülése esetén:

- 1) Az illető személy a Dániába és más schengeni országokba történő beutazásra jogosító, érvényes útlevéllel vagy más úti okmánnyal rendelkezik. Amennyiben az útlevél kizárólag egy vagy több schengeni országba történő beutazásra jogosít, a vízum érvényessége ezen egy vagy több országra korlátozódik. Az útlevélben vagy más úti okmányban nem kell rögzíteni, hogy az nem érvényes a kiállító országba történő visszautazásra.
- 2) Az illető személy megfelelő anyagi fedezettel rendelkezik mind a schengeni országokban tervezett tartózkodás időtartamára, mind pedig a származási vagy lakóhely szerinti országba való visszatéréshez vagy egy olyan harmadik országba történő átutazáshoz, ahová őt biztosan beengedik, illetve képes ezt a fedezetet jogszerűen biztosítani.
- 3) Meghatározott, ezzel ellentétes kifejezett indokok hiányában az illető személynek olyan utazási biztosítással kell rendelkeznie, amely fedez minden olyan költséget, amely az egészségügyi okból, sürgősségi orvosi ellátás és sürgősségi kórházi kezelés, vagy elhalálozás miatt történő hazaszállítás kapcsán a tartózkodása során felmerülhet. Az utazási biztosításnak az összes schengeni országra érvényesnek kell lennie, és le kell fednie tervezett tartózkodás vagy átutazás teljes időtartamát. A minimális biztosítási fedezet összege EUR 30 000. A schengeni országokba történő kettőnél több beutazásra jogosító vízum kérelmezése esetén az utazási biztosításnak csak a schengeni országokba történő első tervezett beutazás és tartózkodás időtartamára kell kiterjednie. Ilyen esetben az illető személynek alá kell írnia a vízumkérelmen található nyilatkozatot, amelyben kijelenti, hogy tudatában vannak annak, hogy rendelkeznie kell majd a schengeni országokba történő későbbi beutazásokra és tartózkodásokra szóló utazási biztosítással is.

[...]

„§ 19 [...]

[...] **[eredeti 8. o.]**

5. bekezdés. A bevándorlási hivatal a Dániában jogszerűen tartózkodó külföldi állampolgár részére engedélyezheti a visszatérést.

6. bekezdés. A bevándorlási hivatal által átruházott hatáskörben a rendőrség – különösen a határon – egy alkalommal történő beutazásra és legfeljebb 15 napos tartózkodásra jogosító vízumot vagy a 4. § 1. bekezdése szerinti tranzitvizumot adhat ki. A 4. § 2. és 3. bekezdése megfelelően alkalmazandó. Az 1. bekezdés szerinti vízum nem adható ki, ha a külföldi állampolgár olyan személy, akire vonatkozóan figyelmeztető jelzést adtak ki a Schengeni Információs Rendszerben, vagy aki nem léphet be Dánia területére. A bevándorlási hivatal által átruházott

hatáskörben a rendőrség – bizonyos esetekben – az 5. bekezdés szerinti visszatérést engedélyezhet.”

- 16 A határon a vízumkötelezettség hatálya alá tartozó, átutazóban lévő tengerészek számára történő vízumkiadásról szóló, 2010. augusztus 10-i 70. sz. körlevél 10. és 11. §-ai rögzítik a tengerészek számára történő vízumkiadás szabályait. E rendelkezések – többek között – a következőképpen szólnak:

„§ 10 Ha a tengerész partra száll a dán kikötőbe behajózott vagy várhatóan behajózó hajóról abból a célból, hogy a schengeni térség külső határát átlépje, a következő eljárást kell követni, ha e tengerész számára a partra szálláskor vízumot kell kiadni:

- 1) A hajózási vállalat vagy a közvetítő értesíti az érkezés szerinti kikötőt magában foglaló rendőrségi körzetben lévő rendőrsöt arról, hogy a vízumkötelezettség hatálya alá tartozó tengerész partra fog szállni az érkezés szerinti kikötőben, majd ezt követően átlépi a schengeni térség külső határát. [...]
- 2) Az érkezés szerinti kikötőt magában foglaló rendőrségi körzetben lévő rendőrös a lehető leghamarabb és a lehető legteljesebb mértékben ellenőrzi a hajózási vállalat vagy közvetítő által rendelkezésre bocsátott információ helyállóságát, valamint azt, hogy teljesülnek-e az 5. §-ban rögzített feltételek. A rendőrség ennek részeként ellenőrzi a tengerész schengeni térségen belüli útvonalát.

[...]”

„§ 11 Ha a tengerész partra száll a dán kikötőbe behajózott vagy várhatóan behajózó hajóról, majd a schengeni térségben lévő másik kikötőben egy másik hajóra száll fel, a következő eljárást kell követni, ha e tengerész számára a partra szálláskor vízumot kell kiadni:

- 1) A hajózási vállalat vagy a közvetítő értesíti az érkezés szerinti kikötőt magában foglaló rendőrségi körzetben lévő rendőrsöt arról, hogy [a vízumkötelezettség hatálya alá tartozó tengerész partra fog szállni az érkezés szerinti kikötőben] abból a célból, hogy a schengeni térségben lévő másik kikötőben egy másik hajóra szálljon fel. [...]
- 2) Az érkezés szerinti kikötőt magában foglaló rendőrségi körzetben lévő rendőrös a lehető leghamarabb és a lehető legteljesebb mértékben ellenőrzi a hajózási vállalat vagy közvetítő által rendelkezésre bocsátott információ helyállóságát, valamint azt, hogy teljesülnek-e az 5. §-ban rögzített feltételek. A rendőrség ennek részeként ellenőrzi a tengerész schengeni térségen belüli útvonalát.
- 3) Az érkezés szerinti kikötőt magában foglaló rendőrségi körzetben lévő rendőrös telefonon, faxon, e-mailben vagy más eszköz révén megkeresi a

határellenőrzési hatóságot – amely abban a kikötőben található, ahol a tengerésznek egy másik hajóra fel kell szállnia –, hogy ellenőrizze, behajózott vagy várhatóan behajózik-e az a hajó, amelyre a tengerésznek fel kell szállnia. A schengeni térség külső határán lévő határellenőrzési hatóság faxszámára és más kapcsolattartási adataira vonatkozó tájékoztatásnak rendelkezésre kell állnia, és frissülnie kell a rendőrség intranetén.

[...]” [eredeti 9. o.]

E. Az uniós joggal kapcsolatos bizonytalanságok és a felek érvei

Az uniós joggal kapcsolatos bizonytalanságok

- 17 Az EUMSZ 49. cikk első bekezdése alapján tilos a valamely tagállam állampolgárainak egy másik tagállam területén történő szabad letelepedésére vonatkozó minden korlátozás (elsődleges telephely). Ezt a rendelkezést azokra a korlátozásokra is alkalmazni kell, amelyek képviseletnek, fióktelepnek vagy leányvállalatnak egy tagállam valamely tagállamban letelepedett állampolgára által történő alapítására vonatkoznak (másodlagos telephely). Az EUMSZ 49. cikk második bekezdése alapján a szabad letelepedés – figyelemmel a tőke szabad mozgására vonatkozó rendelkezésekre is – magában foglalja a jogot gazdasági tevékenység önálló vállalkozóként történő megkezdésére és folytatására, vállalkozások, így különösen az 54. cikk második bekezdése szerinti társaságok alapítására és irányítására, a letelepedés országának joga által a saját állampolgáira előírt feltételek szerint (lásd például: Centros ítélet, C-212/97. sz. ügy, 19. pont; Denkvit Internationaal and Denkvit France ítélet, C-170/05. sz. ügy, 20. pont).
- 18 Az EUMSZ 54. cikk első bekezdése alapján a letelepedés szabadsága kiterjed az olyan társaságra, i. amelyet valamely tagállam jogszabályai alapján hoztak létre, és ii. amelynek létesítő okirat szerinti székhelye, központi ügyvezetése vagy üzleti tevékenységének fő helye az Unió területén van.
- 19 A letelepedésről (és a szolgáltatásokról) szóló fejezet rendelkezéseinek alkalmazása szempontjából a fent említett társaság ugyanolyan elbánásban részesül, mint azok a természetes személyek, akik a tagállamok állampolgárai.
- 20 Az EUMSZ 54. cikk hatálya alá tartozó társaság tehát más tagállamban képviseletet, fióktelepet vagy leányvállalatot hozhat létre és másodlagos telephelyet más formában is létesíthet, e jogát pedig a származási állam vagy a fogadó állam nem korlátozhatja.
- 21 A „letelepedés” EUMSZ 49. cikk értelmében vett fogalmát a Szerződés pontosabban nem határozza meg, azonban a Bíróság ítélkezési gyakorlatával összhangban gazdasági tevékenységnek egy másik tagállamban állandó telephely révén, határozatlan ideig történő tényleges végzését foglalja magában (lásd

például: Bizottság kontra Ausztria ítélet, C-161/07. sz. ügy, 27. pont; Factortame és társai ítélet, C-221/89. sz. ügy, 20. pont). Ezenfelül a Bíróság abban az ügyben megállapította, hogy valamely hajó lajstromozása nem feltétlenül jelent a Szerződés értelmében vett letelepedést; ez különösen arra az esetre igaz, ha a hajót nem **[eredeti 10. o.]** gazdasági tevékenység végzésére használják, vagy ha a lajstromozási kérelmet le nem telepedett és letelepedni nem is kívánó személy vagy annak megbízásából eljáró személy nyújtja be az érintett államban. A Bíróság azonban ezt kiegészítette azzal, hogy amennyiben a hajó olyan gazdasági tevékenység végzésének eszköze, amely az érintett tagállamban állandó telephellyel való rendelkezést tesz szükségessé, a szóban forgó hajó lajstromozása nem határolható el a letelepedés szabadságának gyakorlásától (lásd: Factortame és társai ítélet, C-221/89. sz. ügy, 21–22. pont).

- 22 A felek között egyetértés uralkodik abban, hogy az Udlændingelovennek a külföldi állampolgárokról szóló rendelet 33. §-ának 4. bekezdésével összefüggésben értelmezett 13. §-a 1. bekezdésében rögzített, munkavállalási engedéllyel való rendelkezés feltétele a letelepedés EUMSZ 49. cikk értelmében vett szabadsága korlátozásának minősülhet.
- 23 A munkaerőpiaci stabilitás biztosításának, ezáltal a munkaerőpiaci zavar elkerülésének célja főszabály szerint indokolhatja a letelepedés szabadságának korlátozását (lásd: 2018. november 14-i Danieli & C. Officine Meccaniche SpA ítélet, C-18/17. sz. ügy).

Az ügyészi szolgálat érvei

- 24 Az Udlændingelovennek a külföldi állampolgárokról szóló rendelet 33. §-a 4. bekezdésével összefüggésben értelmezett 13. §-a 1. bekezdésében előírt szabályok a letelepedés szabadságát nem korlátozzák hátrányosan megkülönböztető jelleggel, mivel azok célja a munkaerőpiac stabilitásának biztosítása és a munkaerőpiaci zavarok elkerülése.
- 25 A dán szabályok arányosak, vagyis a követett cél elérésének biztosítása szempontjából megfelelőek, és nem haladják meg az e cél eléréséhez szükséges mértéket. Az ügyészségi szolgálat ezért úgy véli, hogy a letelepedés szabadságának korlátozása összeegyeztethető az uniós joggal.

a VAS Shipping ApS érvei

- 26 A munkavállalási engedéllyel való rendelkezés követelménye nem szükséges közérdeken alapuló nyomós okból, ezen belül a munkaerőpiac stabilitásának biztosításához és a munkaerőpiaci zavarok elkerüléséhez. Ennélfogva a Sirius Shipping ApS úgy véli, hogy a jelen ügy tárgyát képező dán szabályok ellentétesek az uniós joggal.

- 27 A szabályok nem megfelelőek ahhoz, hogy biztosítsák a munkaerőpiaci stabilitást. Ennek oka – többek között – az, hogy 1) a szabályok nem terjednek ki a más országok hajólajstromaiba felvett hajókra, 2) a személyzet tagjainak minden esetben munkavállalási engedéllyel kell rendelkezniük ahhoz, hogy a kikötő területén **[eredeti 11. o.]** vagy Dánia szárazföldi területén bárhol munkát végezzenek, 3) a szabályok nem akadályozzák meg a harmadik országok állampolgárait abban, hogy huszonöttnél több alkalommal hajózzanak be dán kikötőbe, mivel az egyetlen döntő tényező az, hogy érintett hajó milyen gyakran hajózik be dán kikötőbe, és 4) a dán vízumszabályok ténylegesen megfelelnek a munkaerőpiaci stabilitás biztosítása fent említett céljának.
- 28 Egyrészt a dán szabályok hatálya szűk, másrészt azok rendkívül megszorító jellegűek a hajótulajdonosok szempontjából, akik kötelesek változtatni a foglalkoztatási politikájukon.

F. Az Østre Landsret (keleti fellebbviteli bíróság által feltett kérdés háttere

- 29 A Bíróság több ítéletben határozott abban a kérdésben, hogy az EUMSZ alapján mely tényezőket kell figyelembe venni annak értékelése során, hogy arányos-e munkavállalók szabad megválasztása terén a munkáltatót megillető szabadság korlátozása.
- 30 Az ítélkezési gyakorlat tárgyát azonban főként a szolgáltatásokra vonatkozó szabályokkal való kapcsolat képezi. Következésképpen a Bíróság korábbi határozatai nem szolgálnak megbízható iránymutatással a szóban forgó dán szabályok és a letelepedés szabadságáról szóló EUMSZ 49. cikk közötti kapcsolat értékelését illetően.
- 31 Ennélfogva az Østre Landsret (keleti fellebbviteli bíróság) úgy ítéli meg, ahhoz, hogy a jelen ügyet el tudja bírálni, választ kell találni arra a kérdésre, hogy ellentétesek-e az EUMSZ 49. cikkel a dán szabályokhoz hasonló olyan előírások, amelyek a Dánia lobogója alatt közlekedő és egy másik uniós tagállam állampolgárainak tulajdonát képező hajókon munkát végző harmadik országbeli állampolgárokat munkavállalási engedély megszerzésére kötelezik.
- 32 Az Østre Landsret (keleti fellebbviteli bíróság) tehát úgy határozott, a másodfokú büntetőeljárást felfüggeszti, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesszen a Bíróság elé.
- 33 A fentiek tükrében a Bíróságtól az alábbi kérdés megválaszolását kéri.

A jelen bíróság következőképpen rendelkezik: **[eredeti 12. o.]**

Az Østre Landsret az Európai Unió Bíróságától a következő kérdés megválaszolását kéri:

Első kérdés:

Ellentétes-e az EUMSZ 49. cikkel az olyan tagállami szabályozás, amely előírja, hogy a valamely tagállam lobogója alatt közlekedő, és egy másik uniós tagállam állampolgárságával rendelkező hajótulajdonos tulajdonát képező hajó harmadik országbeli személyzetének munkavállalási engedéllyel kell rendelkeznie, kivéve ha a hajó a megelőző egybefüggő egy éves időszakban legfeljebb huszonöt alkalommal hajózott be a tagállam kikötőjébe?

(Aláírás)

[omissis]

MUNKADOKUMENTUM